

AANTEKENEN
Aan Ministerie van Economische Zaken,
Directoraat-generaal Klimaat en Energie
t.a.v. [REDACTED]
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Drachten,
16 maart 2021

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Behandeld door

97895
VERZONDEN 16 MAART 2021

DGKE-WO /
20284886

[REDACTED]

Onderwerp
Advies winningsplan Tietjerk

Geachte [REDACTED],

Naar aanleiding van het door u op 3 december 2020 toegezonden adviesverzoek op het gewijzigde winningsplan Tietjerk, sturen wij hierbij ons advies.

Algemeen

Het is bij u bekend dat onze gemeente kritisch is over de winning van aardgas. In eerdere adviezen hebben wij al aangegeven dat wij van mening zijn dat door het Ministerie moet worden ingezet op een versnelde transitie naar duurzame vormen van energie, zoals ook van ons als gemeente en onze inwoners gevraagd wordt. Het belang van deze versnelde transitie en de verantwoordelijkheid van het Ministerie hierin, is recentelijk nog bevestigd door de uitspraak van de Hoge Raad in de 'Klimaatzaak Urgenda'.

Daarbij zijn wij van mening dat, gezien de ervaringen en vernieuwde inzichten naar aanleiding van de exploitatie van het Groningerveld, gaswinning op land in een dichtbevolkt gebied zoals Nederland niet langer passend is en uitbreiding van deze activiteiten niet wenselijk is.

Ook willen we in dit advies van de gelegenheid gebruik maken om een kritische kanttekening te plaatsen bij de wettelijke adviesrol die ons als gemeente is toegekend. Uit uw reactie op eerder door onze gemeente uitgebrachte adviezen is gebleken dat uw beoordeling van het advies zich beperkt tot die kritiekpunten die aansluiten bij een in de Mijnbouwwet genoemde weigeringsgrond. Overige kritiekpunten worden met name ter kennisgeving aangenomen.

Om als gemeente een goede beoordeling en een goed advies te kunnen geven met betrekking tot deze weigeringsgronden zoals veiligheid van omwonenden, nadelige gevolgen voor het milieu en natuur, is in het geval van bestaande locaties inzicht in de toezichtsfrequentie, resultaten van het toezicht, geconstateerde gebreken, herstelwerkzaamheden etc. van groot belang.

Echter de gemeente wordt nu alleen betrokken als adviseur bij het winningsplan. Gedurende de hierop volgende exploitatie van de diverse locaties binnen onze gemeente ontvangen wij nauwelijks tot geen informatie. Wanneer wij als gemeente inzage willen in de binnen onze gemeente uitgevoerde inspecties, zoals recent door ons verzocht bij SODM, kunnen wij dit alleen verkrijgen door een WOB-verzoek in te dienen bij SODM.

Wij zijn van mening dat het voor ons niet beschikbaar zijn van deze informatie op gespannen voet staat met de ons wettelijk toegekende adviesrol. Ten tweede vinden wij het niet passen bij de transparantie die het Ministerie zegt na te streven met betrekking tot het gaswinningsdossier.

Aangezien SODM onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie valt, verzoeken wij het Ministerie daarom dringend om hier een sturende rol op zich te nemen en te bewerkstelligen dat informatie met betrekking tot de gaswinlocaties ook gedurende de exploitatie, actief gedeeld wordt met de betrokken lagere overheden.

Winningsplan

Niet aangeboorde prospects

Het winningsplan heeft betrekking op een verlenging van de productieduur en een verhoging van de productie. De verlenging heeft met name betrekking op de bestaande putten in het Tietjerksteradeel-Rotliegend, en –Vlieland en Suawoude voorkomen. Deze bestaande putten zijn bijna uitgeproduceerd, maar Vermilion geeft in het winningsplan aan dat deze putten nog langer kunnen produceren dan verwacht. De productieverhoging zal voornamelijk uit nieuwe prospects komen.

Met betrekking tot deze nieuwe prospects bestaan veel onzekerheden. Het winningsplan geeft aan dat deze prospects/blokken nog niet eerder zijn aangeboord en dat de aanwezigheid van gas in deze blokken niet is aangetoond (pag. 37). Ook wordt aangegeven dat een aantal van deze prospects niet in verbinding staan met de voorkomens waar al uit geproduceerd is en dat dit van de overige prospects onzeker is.

De nieuwe prospects zijn ook niet weergegeven op de beschikbare kaart op de site van NLOG. Ook niet als onontwikkeld deelvoorkomen van het veld Tietjerksteradeel of Suawoude.

In het advies van TNO is eveneens aangegeven dat het grootste aandeel van de opgegeven indicatieve productieprofielen wordt gerealiseerd uit deze nieuwe prospects, maar dat deze prospects nog niet zijn aangetoond. Door deze onzekerheden met betrekking tot de prospects is TNO niet in staat het winningsplan op dit deel te toetsen aan het wettelijk voorgeschreven criterium van planmatig gebruik van delfstoffen.

Daarbij heeft Vermilion ervoor gekozen om zichzelf een depletiebepanking op te leggen, in verband met wederom onzekerheden met betrekking tot bodemdaling en bodemtrilling bij de exploitatie van een aantal van deze prospects.

Wij zijn ons er van bewust dat gaswinning altijd gepaard gaat met een bepaalde onzekerheidsmarge, echter wanneer men bovenstaande opsomming in ogenschouw neemt dan rijst de vraag in hoeverre deze nieuwe, opzichzelfstaande prospects zich in de winningsfase bevinden en in hoeverre deze thuishoren in een winningsplan. Naar onze mening is hier sprake van opsporingswerkzaamheden.

In het huidige regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst" is opgenomen dat voor opsporingswerkzaamheden naar nieuwe voorkomens op land geen vergunning wordt afgegeven. Dit met het oog op het afbouwen van de gaswinning en de transitie naar duurzame energie, waarbinnen de opsporing van nieuwe voorkomens gericht op de uitbreiding van de gasproductie vanzelfsprekend niet past.

Aangezien de in het winningsplan beschreven activiteiten in aard opsporingsactiviteiten betreffen die gericht zijn op uitbreiding van de gasproductie uit nieuwe voorkomens zijn deze hiermee niet in lijn met het kabinetsbeleid. Wij adviseren het Ministerie daarom niet in te stemmen met het winningsplan. Mocht het Ministerie onze mening niet delen dan zien wij graag in reactie op ons advies een duidelijke onderbouwing van het tegendeel.

Monitoring bodemtrilling

Uit het winningsplan komt naar voren dat voor een aantal deelvoorkomens gekozen is voor de depletiebeperving in verband met het risico op seismische activiteit. Daarbij is aangegeven dat mogelijk gebruik gemaakt moet worden van fracking. Fracking kan eveneens van invloed zijn op het risico op bodemtrilling. Gezien bovenstaande is het van groot belang dat het meetnet voor het signaleren van bodemtrillingen op orde is.

In het winningsplan wordt op pagina 60 een overzicht gegeven van de beschikbare seismische meetinstrumenten in de omgeving van het voorkomen Tietjerk – Suawoude. Uit dit overzicht blijkt dat het merendeel van de meetstations op gepland staan en niet operationeel zijn.

Wij vragen het Ministerie kritisch te kijken of het meetnet de vereiste dichtheid heeft en wanneer dit niet het geval als voorwaarde bij eventuele instemming met het winningsplan te stellen dat voor het winningsplan geëffectueerd wordt, het meetnet voldoet aan de benodigde meetdichtheid.

Putintegriteit

In het winningsplan Tietjerk is aangegeven dat nieuwe boringen uitgevoerd zullen worden om de beoogde deelvoorkomens aan te boren. Mogelijk zal een aantal van deze nieuwe boringen als side-track van een bestaande put uitgevoerd worden. Tevens is aangegeven dat mogelijke fracken nodig is in de nieuwe putten.

Aangezien de bestaande putten voor het merendeel gerealiseerd zijn in de jaren '70 en al lange tijd aan de elementen bloot hebben gestaan, is het van groot belang dat de putintegriteit nog steeds gewaarborgd is. Wij dringen er bij het Ministerie op aan dat zeer nauwkeurig naar de toestand van de bestaande putten wordt gekeken.

Nationale Grondwater Reserves

We zien een toename van activiteiten in de diepe ondergrond binnen onze gemeente. Gezien deze toename van activiteiten is het van groot belang dat de verschillende belangen in de ondergrond zorgvuldig afgewogen worden en daar waar nodig beschermd worden.

Een van deze belangen in de ondergrond is de drinkwatervoorziening. Het winningsgebied waar het winningsplan Tietjerk betrekking op heeft, overlapt het Friese deel van de Nationale Grondwaterreserve zoals gedefinieerd in de Beleidsnota Drinkwater en de Structuurvisie Ondergrond. Op basis van de beleidsnota en de structuurvisie is het Ministerie verantwoordelijk voor een adequate bescherming van deze grondwatervoorraden van nationaal belang.

Wij verzoeken het Ministerie erop toe te zien dat deze belangen beschermd worden en meegenomen worden in de beoordeling van het winningsplan en daar waar nodig aanvullende vergunningsvoorschriften voorgeschreven worden. Wij vragen het Ministerie ook zijn beoordeling op te nemen in de reactie op dit advies.

Communicatie

De recente ontwikkelingen met betrekking tot gaswinning in onze gemeente veroorzaakt veel onrust en zorgen bij onze inwoners. Wij vinden het van groot belang dat onze inwoners tijdig en zorgvuldig geïnformeerd worden over de gaswinningsactiviteiten, waar zij zich kunnen melden bij overlast, waar zij eventuele schade kunnen melden, etc. Dit is primair de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer Vermilion, het Ministerie van Economische Zaken en de toezichthoudende instantie SODM. Wij dringen er daarom bij het Ministerie op aan om er op toe te zien dat de voorschriften uit de NOGEPA-gedragscode nageleefd worden.

Wij gaan er vanuit dat ons advies meegenomen wordt in uw afweging en dat u op basis van de door ons aangedragen argumenten besluit niet in te stemmen met het ingediende winningsplan.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

